

C-661/23. sz. [Jeszek]ⁱ ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. november 9.

A kérdést előterjesztő bíróság:Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság,
Lengyelország)**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2023. november 9.

Büntetőeljárás alá vont személy:

R. S.

Az alapeljárás tárgya

A büntetőtörvénykönyv (a továbbiakban: kk) 343. cikkének a kk 338. cikkének 1. §-ával, 12. cikkének 1. §-ával és 11. cikkének 2. §-ával összefüggésben értelmezett 1. §-a szerinti bűncselekmény elkövetésében első fokon nem jogerősen bűnösnek talált R. S. őrnaggyal szemben a másodfokú bíróság előtt folyamatban lévő büntetőeljárás.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az olyan nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetősége az Alapjogi Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikk, EUSZ 4. cikk (2) és (3) bekezdése, valamint EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alapján, amely a katonai bíróság katonai szolgálatra alkalmatlannak, azonban bírói tisztség betöltésére alkalmasnak nyilvánított bírójának jogszabály erejénél fogva történő nyugdíjazását írja elő.

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – ideértve az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkét és a jogállamiság abban kimondott értékét, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését –, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint:

a) az ustawa z dnia 11 marca 2022 r o obronie Ojczyzny (a honvédelemről szóló, 2022. március 11-i törvény) ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (a polgári törvénykönyvről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2023. július 28-i törvény) (Dz.U., 2023., 1615. tétel) által módosított 233. cikke, amely eltörölte a nemzeti katonai bíróság bírójának azon jogosultságát, hogy a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentését követően (ideértve azt az esetet is, amikor a hivatásos katonai szolgálat teljesítésére végleg alkalmatlanná nyilvánították) megőrizze az adott bíróságon belüli bírói tisztségét, ami magában foglalja e bíró azon jogosultságát is, hogy az e rendelkezések hatálybalépése előtt a részére kiosztott ügyekben a bíróság ítélkező testületeinek tagja legyen;

b) az ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (a polgári törvénykönyvről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2023. július 28-i törvény) (Dz.U., 2023., 1615. tétel) 13. cikke, amely szerint az a) pontban említett rendelkezések hatálybalépésének napjától a nemzeti katonai bíróságnak a fentiekben ismertetett körülmények között a katonai szolgálat alól felmentett bírójára a jogszabály erejénél fogva nyugdíjba vonul?

Az e kérdésre adott válasz tekintetében jelentőséggel bír-e, hogy az első kérdés b) pontjában említett rendelkezés kizárólag egyetlen, a kérdést előterjesztő bíróság tagjaként eljáró bíróra irányul és fog irányulni (ügynevezett személyre szabott jogszabály), és hogy ugyanakkor fennmaradt az ügyészeknek biztosított hasonló jogosultság, amely szerint a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentésük ellenére is megőrizhetik katonai ügyészi tisztségüket?

2) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – ideértve az első kérdésben említett rendelkezéseket is –, hogy a nemzeti katonai bíróság bírójának az első kérdésben említett körülmények között jogszabály erejénél fogva történő nyugdíjazása nem hatályos, aminek következtében e bíró továbbra is a kérdést előterjesztő bíróság ítélkező testületének tagja marad, és valamennyi állami hatóságnak – köztük a bírósági hivataloknak – lehetővé kell tennie a számára, hogy továbbra is az eddigi feltételek mellett maradjon ezen ítélkező testület tagja?

- 3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – ideértve egyrészt az EUSZ 2. cikket és a jogállamiság abban kimondott értékét, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és a lojális együttműködés abban kimondott elvét, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, az EUMSZ 267. cikket, valamint a tényleges érvényesülés és az elsőbbség elvét, másrészt az EUSZ 2. cikket és a demokrácia abban kifejezett értékét, az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését, valamint a hatalmi ágak szétválasztásának elvét –, hogy a nemzeti bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képező nemzeti rendelkezések, így a törvényi szintű rendelkezések alkalmazásának felfüggesztésére vonatkozó jogosultsága, illetve kötelezettsége közvetlenül az uniós jogból ered?

Az e kérdésre adott válasz tekintetében jelentőséggel bír-e, hogy a nemzeti jog nem írja elő annak lehetőségét, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő bíróság felfüggesztheti a nemzeti rendelkezések alkalmazását, és hogy az alapügy körülményei között olyan határozatot kell hozni, amely a fenti rendelkezések alkalmazását az említett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válaszban foglalt uniós jogi értelmezési szempontoknak a kérdést előterjesztő bíróság általi figyelembevételéig felfüggeszti?

A hivatkozott uniós rendelkezések

Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke, 4. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdése;

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (a polgári törvénykönyvről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2018. április 13-i törvény) (Dz.U., 2023., 1615. tétel) 10. és 13. cikke;

- A 10. cikk következőképpen szól: „Az ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (a honvédelemről szóló, 2022. március 11-i törvény) (Dz.U., 2305. tétel, valamint 2023., 347. és 641. tétel) 233. cikke helyébe a következő szöveg lép: »Amennyiben a hivatásos állományú katonának minősülő katonai ügyész a hivatásos katonai szolgálat alól felmentik, az ügyészség adott szervezeti egységében megőrzi ügyészi tisztségét, függetlenül az e szervezeti egységen belüli ügyészi tisztségek számától.«”
- A 13. cikk következőképpen szól: „A katonai bíróság hivatásos katonai szolgálat alól felmentett bírója, aki jelen törvény hatálybalépésének időpontjában bírói tisztséget tölt be, ezen időponttal nyugdíjba vonul.” [...]”. A

módosító törvény 14. cikke értelmében mindkét rendelkezés 2023. november 15-én lép hatályba.

A Lengyel Köztársaság alkotmánya 175. cikkének 1. bekezdése és 180. cikke;

Az ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (a honvédelemről szóló, 2022. március 11-i törvény) 233. cikkének 2023. november 14-ig hatályos változata, amely a következőképpen szól: „[a]mennyiben a katonai bíróság azon bíróját, illetve azon katonai ügyészt, aki hivatásos állományú katonának minősül, a hivatásos katonai szolgálat alól felmentik, a bíróság vagy az ügyészség adott szervezeti egységében megőrzi bírói, illetve ügyészi tisztségét, függetlenül az e szervezeti egységeken belüli bírói, illetve ügyészi állások számától”.

A tényállás és az eljárás rövid ismertetése

- 1 A jelen ügy tényállása és az eljárás menete megegyezik a C-646/23. sz. ügy tényállásával és eljárásának menetével.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 2 Az indokolás lényegében nagy részben megegyezik a C-646/23. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásával.
- 3 A második kérdést illetően a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az azon megállapítás következményeire vonatkozik, hogy a hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések összeegyeztethetetlenek az uniós joggal. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a Bíróság jövőbeli határozatának a kérdést előterjesztő bíróság keretében eljáró bírónak a jogszabály erejénél fogva történő nyugdíjazását előíró nemzeti jogszabályok tényleges érvényesülésére gyakorolt hatásával kapcsolatban. Azon megállapítás gyakorlati következményeinek biztosítása érdekében, hogy a hivatkozott rendelkezések nem egyeztethetők össze az uniós joggal, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy ebben az esetben valamennyi állami hatóságnak, beleértve a bírósági hivatalokat, lehetővé kell-e tennie e bíró számára, hogy az eddigi szabályok szerint továbbra is az ítélkező testület tagja maradjon.
- 4 A harmadik kérdést illetően a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az a nemzeti szabályozás arra az időtartamra való felfüggesztésének hatályára vonatkozik, amely az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság általi megválaszolásától az e választ követő határozat meghozataláig terjed. A lengyel jog, beleértve a büntetőeljárásról szóló törvényt is, nem rendelkezik olyan mechanizmusról, amely alapján bármely szintű rendelkezés alkalmazása felfüggeszthető lenne, ami még inkább lehetetlenné teszi az uniós joggal összhangban álló értelmezést. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor arra kíváncsi, hogy az ilyen felfüggesztés lehetősége, amennyiben törvényi szintű rendelkezésekről van szó, összeegyeztethető-e többek között a hatalmi ágak

szétválasztásának elvével, az EUSZ 2. cikkben kimondott demokrácia értékével, vagy végezetül az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésével. E kérdés megválaszolása tehát objektíve szükséges, mivel ellenkező esetben a Bíróság válaszána kézhezvételét követően – és az uniós jogna az e válaszban foglalt értelmezési szempontjait figyelembe vevő ítélet meghozatalát megelőzően – az előzetes döntéshozatal iránti kérelem hatékonysága illuzórikus lenne, mivel a kérdést előterjesztő bíróság keretében eljáró bíró a jogszabály erejénél fogva nyugdíjba vonulna.

- 5 A gyorsított eljárás alkalmazása iránti kérelem indokai megegyeznek a C 646/23. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemben foglalt indokokkal.

MUNKADOKUMENTUM